

Paremmiin sanoen

Tässä osastossa esitetään julkisuudesta poimittuja kielivirheitä ja tyylikömpelyyksiä lyhyesti perusteltuine korjausehdotuksineen

»Minun on tunnustettava, että sitä [= keskustelua] *hoitivat pääasiallisesti* neiti Gray ja minä.» (Kaunokirjallisen teoksen suomennoksesta.) Kääntäjältä on unohtunut kieliopin sääntö, että jos samalla predikaatilla on kaksi tai useampia eripersonaisia subjekteja, ensimmäinen persoona voittaa toisen ja toinen kolmannen. Jos myös tarpeettoman virallinen »pääasiallisesti» vaihdetaan luontevampaan adverbiiin, virke saisi asun: ... sitä *hoi d i m m e e n i m m ä k s e e n* neiti Gray ja minä.

*

»Fanaattisella papilla on sama hurskas vakaumus Jumalan asioilla kulkemisestaan ... kuin *lapsukainen* Miina Johnsonilla.» (Suomennetusta kirjailijan elämäkerrasta.) Setälä sanoo lauseopissaan (34. § B2), että vaikka henkilönnimien attribuuttina oleva titteli yleensä on taipumaton, niin *-nen*-loppuinen titteli kuitenkin taipuu samoin kuin henkilönnimen attribuutti, joka ei ole titteli. (Asiaa on äskettäin perusteellisemmin selvittänyt Matti Sadeniemi Äidinkielen opettajain liiton IV vuosikirjassa, 1956, s. 30—.) On siis sanottava:

l a p s u k a i s e l l a Miina Johnsonilla.

*

»Tuberkuloosi, *eräs* vaikeimmista vitsauksistamme, on voitettavissa, koko kansan yhteisin ponnistuksin.» (Julkisuudessa esitetystä vetoamuksesta.) Tässä tapauksessa on »eräs» vaihdettava sanaan *yksi*, koska puhuja ei pidätä vitsauksen tarkempaa nimeä omana tietonaan, vaan päinvastoin heti kärkeen mainitsee sen. (Tarkemmin esim. Vir. 1943 s. 125—, Vir. 1953 s. 141— ja s. 228—.) Siis: Tuberkuloosi, *yksi* vaikeimpia vitsauksiamme jne.

*

»*Sen koommin* Marie Weesburg oli ollut näkymättömissä pitkän aikaa.» (Käännösromaanista.) »*Sen koommin*» kuuluu niihin ilmauksiin, joita voidaan käyttää vain kielteisessä yhteydessä (ks. Matti Sadeniemi Vir. 1942 s. 285—). On siis sanottava joko: *Siitä pitäen* M. W. oli ollut näkymättömissä jne., tai: *Sen koommin* M. W:ia ei ollut näkynyt pitkään aikaan.